

Jaarplan

2017-2018

Bergse Zonnebloem

Versie 30 mei 2017

Vastgesteld door MR op [datum].

Woord vooraf

Woord vooraf

Voor u ligt het jaarplan van daltonschool de Bergse Zonnebloem 2017-2018. In dit jaarplan zijn beleidsvoornemens beschreven, die veelal een directe link hebben met de uitgangspunten van het schoolplan en Koersdocument van Stichting BOOR. Gekozen is voor een compacte vorm, waarbij aangegeven worden de diverse thema's:

- Leren voor de toekomst
- Leren is maatwerk
- Leren met de beste leraren
- Leren in de samenleving
- Leren in een professionele cultuur

Rotterdam, 30 mei 2017

Ellen Dijkstra
directeur

Samenvatting

Door middel van dit jaarplan blikken wij vooruit op het komende schooljaar 2017-2018.

Bij de uitgewerkte thema's:

- **Leren voor de toekomst**
- **Leren is maatwerk**
- **Leren met de beste leraren**
- **Leren in de samenleving**
- **Leren in een professionele cultuur**

blikken wij bij de stand van zaken kort terug op het afgelopen schooljaar 2016-2017. Evenals andere jaren is er ook dit schooljaar hard gewerkt door alle collega's, leerlingen, ouders en andere betrokkenen. Een woord van dank is dan ook op zijn plaats voor de inzet en tijd die door eenieder gegeven is, om ook komend schooljaar tot een succes te maken.

Inhoudsopgave

Inleiding	6
1. Thema 1: Leren voor de toekomst	7
1.1. Koers	7
1.2. Stand van zaken	8
1.3. Doelen	11
2. Thema 2: Leren is maatwerk	15
2.1. Koers	15
2.2. Stand van zaken	15
2.3. Doelen	21
3. Thema 3: Leren met de beste leraren	25
3.1. Koers	25
3.2. Stand van zaken	25
4. Thema 4: Leren in de samenleving	28
4.1. Koers	28
4.2. Stand van zaken	28
5. Thema 5: Leren in een professionele cultuur	30

5.1. Koers	30
5.2. Stand van zaken	30
5.3. Doelen	32
6. Leren Loont!	35

Inleiding

Beste lezer,

Met veel genoegen presenteer ik aan u het jaarplan 2017-2018 van de Bergse Zonnebloem. Het jaarplan 2017-2018 beschrijft aan de hand van een vijftal thema's wat wij het komende schooljaar gaan ondernemen. Het jaarplan is allereerst bestemd voor alle werknemers van de Bergse Zonnebloem. Aan de hand van dit plan gaan wij scherp onze koers varen. Natuurlijk zijn wij verheugd wanneer de ouders van onze leerlingen, het bestuur van stichting BOOR, de ambtenaren van de gemeente Rotterdam, de inspectie van onderwijs en alle anderen die interesse hebben voor de Bergse Zonnebloem met belangstelling het jaarplan 2017-2018 zullen lezen.

We zijn trots dat de koers die wij sinds twee jaar volgen haar vruchten afwerpt. De Bergse Zonnebloem is een groeischool en volop in ontwikkeling. Het team van de Bergse Zonnebloem is een hechte en enthousiaste groep mensen die samen met elkaar het beste onderwijs aan hun leerlingen wil geven. Alle betrokkenen van vrijwilliger, conciërge, leerkracht, vakleerkracht, (intern) begeleider, coördinator tot en met de directie, werken met passie samen om dit te realiseren.

Het jaarplan is in samenspraak met het team geschreven. In de maand maart hebben leerkrachten in kleine groepen het jaarplan 2016-2017 geëvalueerd. Daarnaast hebben zij aangegeven welke onderwerpen gecontinueerd moeten worden en met welke aanpassingen. Verder hebben zij input gegeven voor nieuwe plannen. Het MT plus van de Bergse Zonnebloem is op woensdag 5 april een dag de wei op gegaan. De verslagen van het team zijn meegenomen bij het uitdenken en ontwikkelen van de plannen voor het komend schooljaar.

Vervolgens heeft de directie samen met een aantal collega's het eerste concept jaarplan geschreven. Beleidsmedewerkers van stichting BOOR hebben tijdens dit proces meegelezen alsook de MR van de Bergse Zonnebloem. Op 30 mei is het definitieve jaarplan vastgesteld en ingeleverd bij Stichting BOOR. Mocht u als lezer vragen willen stellen over het jaarplan dan bent u uitgenodigd contact met mij op te nemen.

Voor nu is het onze taak de ambities beschreven in het jaarplan 2017-2018 te gaan uitvoeren. Wij kijken vol verwachting uit naar het komend schooljaar!

Ellen Dijkstra

1. Thema 1: Leren voor de toekomst

Leerlingen van nu worden voorbereid op een samenleving die snel verandert. De internationalisering gaat voort. Wereldburgerschap is de internationale dimensie van betrokkenheid bij de samenleving. Burgerschapsvorming richt zich daarbij op ontwikkelingseducatie, duurzame ontwikkeling, vredeseducatie, mensenrechteneducatie en interculturele vorming. Deze domeinen hebben een plek in het curriculum van onze scholen en dragen zo bij aan de betrokkenheid van jongeren bij mondiale vraagstukken en participatie in de pluriforme samenleving in Rotterdam.

Beroepen van straks bestaan voor een deel nog niet. Burgers van morgen zullen hun leven lang leren om alle veranderingen te kunnen bijhouden. Wij bereiden onze leerlingen hierop voor, met de ouders en de stad als onze partners. Het onderwijs kwalificeert voor vervolgonderwijs, arbeidsloopbaan en participatie in de (internationale) samenleving. Het openbaar onderwijs in Rotterdam voegt zich naar de dynamiek van de haven en het ondernemen in deze wereldstad. Alle kerndoelen en eindtermen vormen de basis van het onderwijsprogramma en daarop baseren scholen hun curriculum. Basisvaardigheden zoals lezen en rekenen blijven onverminderd belangrijk in balans met sociale, culturele en kunstzinnige vorming. Op alle gebieden worden ambitieuze doelen gesteld. Vaardigheden als kritisch denken, probleemoplossend handelen, digitale geletterdheid, creatief denken, sociale vaardigheden en vaardigheden om het eigen leren te sturen staan centraal. Deze vaardigheden komen van pas bij het leren binnen en buiten de school.

1.1. Koers

Speerpunt 1: Optimaliseren basisvaardigheden Taal

Speerpunt 2: Kunstzinnige oriëntatie en lessen in de verlengde leertijd

Speerpunt 3: De verbinding van de lessen in de verlengde leertijd maken met het basisprogramma van de Bergse Zonnebloem

Speerpunt 4: Kunstzinnige oriëntatie en technieklessen en 21 century skills

Speerpunt 5: Muziekonderwijs

1.2. Stand van zaken

Speerpunt 1: Optimaliseren basisvaardigheden taal

In het schooljaar 2015-2016 is de focus gelegd op het verbeteren van het taal-, spelling en leesonderwijs op de Bergse Zonnebloem. Bij begrijpend lezen waren de scores van het leerlingvolgsysteem voldoende tot goed. Bij spelling presteerden wij onvoldoende tot voldoende en bij technisch lezen waren de scores wisselend. In februari 2015 is een audit (in het kader van 'School aan zet') voor technisch lezen afgenomen. De conclusie van de audit was dat binnen de school geen eenduidige aanpak is van het aanbieden van de lesstof bij technisch lezen. Daarom is voor technisch lezen afgesproken dat we een eenduidige aanpak hebben voor de groepen 4 t/m 8. Net als de groepen 4 t/m 6 zijn ook de groepen 7 en 8 in het schooljaar 2015-2016 gaan werken met Estafette. Er is verder geconstateerd dat voor taal en spelling de methode verouderd was en de leerkrachten geen eenduidige aanpak hadden bij het geven van de lessen. Het advies was om een nieuwe taalmethode aan te schaffen voor de groepen 4 t/m 8.

De taalmethode STaal (spelling en Taal) is aangeschaft. De methode is schoolbreed geïmplementeerd van groep 4 t/m 8. Vooral voor het spellingsonderwijs betekende dit voor zowel de leerkracht als de leerling een grote omslag. De leerkrachten zijn intensief begeleid bij de implementatie van de methode. De leerkrachten en de leerlingen zijn enthousiast over het werken met de methode STaal. De spellingslessen zijn klassikaal en gaan vooral over het leren van de regels en het inoefenen door 'modeling' en het maken van dictees. Het onderdeel Taal van STaal geeft veel mogelijkheden om het taalonderwijs gedifferentieerd aan te bieden, rekening houdend met verschillen tussen leerlingen en ook biedt dit onderdeel de mogelijkheid om vanuit daltonprincipes te werken.

In februari 2016 laten de LVS toetsen zien dat bij spelling en technisch lezen de resultaten omhoog zijn gegaan. In februari 2017 zijn de resultaten schoolbreed stabiel.

Voor het schooljaar 2017-2018 wordt de borging van de implementatie van de methode STaal door directie en de interne begeleider gemonitord. Nieuwe leerkrachten worden extra ondersteund bij het werken met de methode STaal door collega's. Zij krijgen de gelegenheid om door middel van collegiale klassenconsultaties 'best practices' te zien.

Het team heeft in september 2016 een studiemiddag over begrijpend luisteren en begrijpend lezen gevolgd. In de groepen 4 tot en met 8 wordt met Nieuwsbegrip gewerkt. De leerkrachten die werken met Nieuwsbegrip hebben klassenconsultaties gehad van een expert van 'Onderwijs maak je samen' in samenwerking met de intern begeleider en de directie.

De leerkrachten missen bij Nieuwsbegrip dat leerlingen onvoldoende kunnen oefenen met het beantwoorden van vragen. Het komend jaar zullen wij de lessen Nieuwsbegrip XL in alle groepen inzetten. Nu wordt Nieuwsbegrip XL vooral als huiswerkopdracht meegegeven aan leerlingen. De leerkracht heeft nu minder zicht op hoe Nieuwsbegrip XL door de leerlingen wordt verwerkt.

Speerpunt 2: Lessen in de verlengde leertijd

Binnen cultuuronderwijs kenmerkt kunstzinnig oriëntatie zich door betekenis te geven aan, te reflecteren op de wereld en door het verbeelden van ervaringen, ideeën en gevoelens in de verschillende kunstdisciplines. De Bergse Zonnebloem biedt haar leerlingen ruimte om kennis te maken met veel kunstdisciplines en erfgoed en de culturele omgeving.

De Bergse Zonnebloem was één van de Rotterdamse scholen die haar leerlingen een compleet verlengd dagarrangement heeft aangeboden sinds 2008. In de loop der jaren is het verlengde dagarrangement omgebogen naar verlengde leertijd. De extra lessen zijn van zes naar drie uur gegaan. In de drie extra uur extra lestijd per week kregen de leerlingen lessen in gymnastiek, Engels, muziek, dans, judo, kunst, kunst en natuur, filosofie en techniek. De lessen, gymnastiek, Engels en muziek werden wekelijks aangeboden. De overige vakken werden in blokken van 8 weken gegeven.

Voor het komend schooljaar is het budget voor het realiseren van de extra uren verlengde leertijd verder geslonken. Wij blijven gymnastiek, Engels en muziek in deze uren geven. Helaas zullen wij afscheid moeten gaan nemen van de vakdocenten die wekelijks de overige vakken verzorgen.

We zijn op zoek naar andere geldbronnen om toch een aangepast programma voor de overige vakken te kunnen maken. Bij het schrijven van het schooljaarplan is nog niet bekend of dit ons gaat lukken.

Speerpunt 3: Samenwerking met MaasZebra

Het schooljaar 2016-2017 is het tweede seizoen dat De Bergse Zonnebloem meedoet aan het programma van MaasZebra 'Stel je voor'. In deze twee jaar hebben de groepen 1 t/m 8 elkaar afgewisseld in het project zodat verschillende leerkrachten kennismaakten met Maas en Villa Zebra. Er is ingezet op co-teaching van leerkrachten en daardoor is de betrokkenheid vanuit de leerkrachten gegroeid. Leerkrachten hebben een actieve houding en geven zelf onderdelen van lessen samen met de vakdocenten. Het draagvlak in het team voor cultuureducatie is groot.

De kleuterleerkrachten hebben vanuit de onderwijsvisie in de onderbouw een klik met de lessen. Zij werken met principes in plaats van methodes en worden gevraagd om eigen lessen te ontwikkelen. De onderbouwleerkrachten zien mogelijkheden voor het ontwikkelen van een deel van hun lesprogramma voor hun leerlingen. Voor het schooljaar 2017-2018 willen zij een aantal workshops van een vakdocent na schooltijd volgen.

Het positieve effect van 'Stel je voor' is duidelijk terug te zien in de school, zowel bij de leerlingen als de leerkrachten. De toegevoegde waarde van de aanwezigheid van de vakdocent wordt benadrukt. De Bergse Zonnebloem wil ook de komende jaren niet zonder de inbreng en inspiratie van een vakdocent. De voorkeur heeft dan ook dat de vakdocent lessen blijft geven en dat per groepsleerkracht de mate van eigen inbreng wordt afgestemd. De inhoud van de lessen blijft, vertrekken vanuit wensen van de groepsleerkracht waarbij de combi met andere vakken wordt gezocht. Bij beeldend is het erg fijn om het groots werken voort te zetten. De ruimte gebruiken en out of the box denken. De groepsleerkracht uit zijn comfortzone brengen en verrassen. Nieuwe vormen tonen.

Speerpunt 4: ICT, techniek en de '21 century skills'

Leerkrachten gaan een grotere rol spelen bij de invulling van de kunstzinnige oriëntatie. Naast beeldende vakken en vakken zoals theaterlessen en dans en beweging willen wij techniek en de '21 century skills' in ons curriculum opnemen. Het afgelopen schooljaar heeft de Bergse Zonnebloem de techniek torens aangeschaft. De expertgroep ICT/techniek /'21 century skills' zal in het eerste kwartaal van het schooljaar een proeftuin uitzetten hoe groepsdoorbroken per bouw een aanbod te doen waarin deze disciplines aan bod komen. Na evaluatie van de proeftuin zullen lessen volgens afspraak uitgevoerd worden.

Speerpunt 5 : Muziek

De leerlingen van de Bergse Zonnebloem krijgen één keer per twee weken een muzikles van 30 minuten van een vakdocent. De rol van de groepsleerkracht willen we vergroten bij het geven van muziekonderwijs. In 2015 heeft de school contact opgenomen met ZangExpress en aangegeven dat de school een impuls wil geven aan 'meer muziek in de klas'.

De Bergse Zonnebloem werkt met ZangExpress. Het team heeft in november 2015 en in oktober 2016 een workshop van ZangExpress gehad. Twee leerkrachten hebben de ZangExpress basis 1 en 2 training gedaan en daarmee het certificaat Zangexpert behaald. Leerkrachten zijn in het schooljaar 2015-2016 met ZangExpress in de klas gaan werken. Er zijn afspraken gemaakt over het aantal muziekmomenten per week. In de praktijk is er met een wisselende aandacht voor zingen met de leerlingen in de klas. Het team van de

Bergse Zonnebloem heeft in de afgelopen periode drie nieuwe leerkrachten in haar midden die alle drie een uitgesproken affiniteit met het vak muziek hebben. De expertise van de zangexperts en van de nieuwe leerkrachten zal worden ingezet om meer aandacht voor muziekonderwijs te generen naast de les van een half uur die tweewekelijks door de vakleerkracht muziek aan de leerlingen wordt geven.

1.3. Doelen

1.3.1. Doelen bij speerpunt 1: Taalonderwijs, optimaliseren basisvaardigheden taal

Doelen	Indicatoren	Activiteiten	Monitoring/borging
<p><i>Doel 1 bij speerpunt 1</i> <i>Taalmethode Lijn 3 en</i> <i>Staal 3 t/m 8</i> Er is een doorgaande lijn die aansluit op onze daltonwerkwijze. De opbrengsten gaan omhoog. In het onderwijsplan staat per vak beschreven welke resultaten wij willen behalen.</p>	<p>Borgen van de methode Lijn 3 en STaal gr 4-8. Nieuwe leerkrachten krijgen begeleiding voor het werken met de methode. Voor het werken met nieuwsbegrip zijn eenduidige afspraken gemaakt. In alle groepen wordt onder schooltijd gewerkt met Nieuwsbegrip XL. De leerlingen profiteren van een taalmethode die uitdagend is en voldoende differentieert en aansluit op het daltononderwijs.</p>	<p>1. Nieuwe leerkrachten krijgen klassenconsultaties voor werken met LIJN 3 2. Leerkrachten gr 4-8 krijgen begeleiding van directie en IB voor het werken met STaal 3. Nieuwe leerkrachten (4-8) worden gekoppeld aan maatje en kijken bij maatje in de klas 2. Klassenconsultaties gr 4 t/m 8 voor Nieuwsbegrip (XL) 4. Nieuwe leerkrachten krijgen klassenconsultaties voor Staal en Estafette</p>	<p>Door middel van klassenbezoeken en nagesprekken met de leerkrachten door de directie, interne begeleiders, en leerkrachten</p>
Evaluatie febr/maart 2017			
<p><i>Doel 2 bij speerpunt 1</i> Leerlingen lezen met plezier en de opbrengsten gaan omhoog. In het onderwijsplan staat per</p>	<p>Leerlingen lezen per dag 15 minuten uit boek naar keuze. Leerlingen lezen met aandacht en plezier. Leesplezier draagt bij aan de woordenschat van leerlingen en bevordert dat leerlingen teksten begrijpen.</p>	<p>We werken samen met bibliotheek op school. Bestellen van samengestelde boekkasten groep 1 - 8</p>	<p>Taal en lees coördinatoren monitoren.</p>

vak beschreven welke resultaten wij willen behalen.	De leerkracht geeft aandacht aan boekpromoting om enthousiasme voor lezen aan te moedigen.		
Evaluatie febr/maart 2017			

1.3.2. Doelen bij speerpunt 2: Lessen in de verlengde leertijd

Doelen	Indicatoren	Activiteiten	Monitoring/borging
<p><i>Doel 1 bij speerpunt 2</i></p> <p>Leerlingen van de Bergse Zonnebloem krijgen in de verlengde leertijd activiteiten aangeboden in diverse disciplines waardoor talenten van leerlingen ontwikkeld worden.</p> <p>De vaardigheden van de leerlingen worden per vakgebied vergroot.</p>	<p>Leerlingen ontdekken tijdens de lessen in de VLT welke talenten zij hebben.</p> <p>Leerlingen kunnen door middel van taal, expressie en gymnastiek verwoorden en uiten wat hen bezig houdt.</p> <p>De leerkrachten werken met duidelijk omschreven leerlijnen.</p>	<p>Alle leerlingen krijgen 2 uur per week lessen in de verlengde leertijd.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leerlingen krijgen 45 minuten les p/w bewegingsonderwijs. 2. Leerlingen krijgen 2x per week Engels, totaal 90 minuten, waarvan 45 min van een native speaker in de VLT. 3. Leerlingen krijgen om de week 30 min les in muziek. 	<p>Coördinator evenementen zorgt voor planning en is aanspreekpunt., Directie en de bouwcoördinatoren volgen de vakdocenten en beoordelen de lessen. Directie bewaakt de kwaliteit.</p>

1.3.3. Doelen bij speerpunt 3: Samenwerking met MaasZebra

Doelen	Indicatoren	Activiteiten	Monitoring/borging
<p><i>Doel 1 bij speerpunt 3</i> Leerkrachten kunnen goede lessen beeldend, theater en muziek geven.</p>	<p>Leerkrachten zijn vaardig in het geven van lessen beeldend, theater en muziek.</p>	<p>Voortzetting van samenwerking met MaasZebra. 8 groepen volgen een blok van 5 lessen beeldend en een blok van 5 lessen theater. Totaal aantal lesuur: 80. Bezoek van 8 groepen aan Maaspodium en Villa Zebra Workshop voor de onderbouw van Anne Keerweer</p>	<p>De expertgroep monitort de leerkrachten. Coördinator K&C stuurt de expertgroep aan. Vakdocenten van MaasZebra en de directie zijn betrokken bij het proces en zorgen voor de borging.</p>
<p>Evaluatie febr/maart 2017</p>			

1.3.4. Doelen bij speerpunt 4: ICT, techniek en 21 century skills

Doelen	Indicatoren	Activiteiten	Monitoring/borging
<p><i>Doel 1 bij speerpunt 4</i> De leerkrachten kunnen door gebruik te maken van de techniektorens een techniekles geven.</p>	<p>Leerlingen krijgen lessen in techniek en op het gebied van ICT en 21 century skills. De leerlingen van de Bergse Zonnebloem ontwikkelen zich op het gebied van ICT/techniek/'21 century skills'.</p>	<p>Er worden proeftuinen per bouw uitgezet om de verschillende disciplines, groepsdoorbroken aan bod te laten komen.</p>	<p>Expertgroep ICT/techniek /21 century skills en directie</p>

1.3.5. Doelen bij speerpunt 5: Muziekonderwijs

Doelen	Indicatoren	Activiteiten	Monitoring/borging
<i>Doel 1 bij speerpunt 5</i> Leerkrachten zingen drie keer per week met de leerlingen.	De leerkracht kan met de leerlingen zingen. Leerlingen zingen regelmatig in de klas.	ZangExpress: voortzetting van begeleiding werken met ZangExpress. Twee leerkrachten behalen certificaat muziekexpert.	Expertgroep kunst en cultuur monitort het werken met ZangExpress en zorgen voor de borging.
Evaluatie febr/maart 2017			

2. Thema 2: Leren is maatwerk

Leerlingen ontwikkelen zich optimaal wanneer ze zich uitgedaagd en gewaardeerd voelen en met plezier naar school gaan. Alle leerlingen verschillen in mogelijkheden, interesses en persoonlijke omstandigheden. Ons onderwijs gaat uit van deze verschillen en differentieert daarom. Voor elke leerling zijn er persoonlijke leerdoelen binnen bereik en worden volgende stappen in zijn of haar ontwikkeling zoveel mogelijk in gesprek tussen leerling, ouder en leerkracht vastgesteld. We benutten de mogelijkheden van ict als ondersteuning bij het gepersonaliseerd leren en als middel om beter te kunnen differentiëren. Scholen bieden op basis van hun ondersteuningsprofiel passend onderwijs aan en maken afspraken over de ondersteuning die leerlingen nodig hebben.

Om een ononderbroken ontwikkeling van de leerling te realiseren werken scholen samen en zorgen voor samenhang in hun curricula en doorlopende leerlijnen ook wanneer sprake is van onderwijs op afstand of uitval van lichamelijke mogelijkheden. De aanwezigheid van zowel scholen in het (speciaal) basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs als voortgezet onderwijs binnen BOOR wordt daarbij optimaal benut. Door het ontwikkelen van kindcentra realiseren we geïntegreerde pedagogische en educatieve voorzieningen.

2.1. Koers

Speerpunt 1: Werken met onderwijsplannen

Speerpunt 2: Optimaliseren van beleid motorische ontwikkeling van leerlingen

Speerpunt 3: ICT beleid ontwikkelen als ondersteuning bij het gepersonaliseerd leren

Speerpunt 4: Passend onderwijs

2.2. Stand van zaken

Speerpunt 1: Werken met onderwijsplannen

In november 2017 hebben de directie en de interne begeleiders van de Bergse Zonnebloem de conferentie 'Groepsplanloze Basisschool' bezocht. We zijn geïnspireerd door het verhaal "groepsplanloos werken in de basisschool" en de onderbouwing van het verhaal door Wijnand Gijzen en Menno van Hasselt.

In 2011 is de Bergse Zonnebloem gaan werken met groepsplannen. Wijnand Gijzen heeft als schoolbegeleider indertijd het proces naar werken met groepsplannen samen met de interne begeleiders vormgegeven. Werken met groepsplannen is toen gestart vanuit het idee dat handelings- en opbrengstgericht werken per half jaar kan worden gepland. In de praktijk heeft het groepsplan niet de betekenis gekregen die daarmee werd beoogd. Het groepsplan is geen actief onderdeel geworden van schoolbeleid. Hierdoor verdwijnt de verbinding met het breder geheel van de school en wordt in mindere mate het handelen afgestemd.

Groepsplanloos werken betekent niet dat er niets meer op papier staat. Groepsplanloos werken start bij de samentrekking van alle afzonderlijke groepsplannen tot één plan dat alle didactische grootheden omvat, de opbrengst ambities en een passend onderwijsprogramma dat hiernaartoe leidt. Dit plan heet onderwijsplan. Het onderwijsplan is een vakspecifiek document van maximaal twee A4'tjes dat wordt gebruikt bij de lange termijn cyclus. Het onderwijsplan staat vast, dat wil zeggen dat we een onderwijsplan gemaakt hebben per vak passend bij de Bergse Zonnebloem. Echter zullen we de opbrengsten evalueren en een interventie in gang zetten wanneer nodig. Deze interventie kan zijn voor de gehele groep of specifiek voor een deel van de groep.

In februari 2017 hebben we een start gemaakt met werken met onderwijsplannen. Voor de vakken technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen zijn voor de leerjaren 3 tot en met 8 onderwijsplannen gemaakt. Alle leerkrachten volgen de onderwijsplannen. Per leerjaar is per vak duidelijk omschreven welke doelen worden gesteld, hoeveel leertijd er beschikbaar is, met welke materialen wordt gewerkt en welke schoolambitie is geformuleerd. We spreken in de onderwijsplannen over een basisarrangement, een intensief en een verrijkend arrangement. In februari en juni staan opbrengstgesprekken op de jaarplanning. Hier wordt gekeken naar de opbrengsten en zo nodig worden interventies benoemd. Alleen wanneer afgeweken wordt van het onderwijsplan zal een interventie worden genoteerd. Directie, intern begeleiders en leerkrachten zijn betrokken bij deze opbrengstgesprekken. De opbrengsten worden uitgewerkt in een groepsoverzicht en de leerlingen worden ingedeeld bij een passend arrangement. Bij het vormgeven van dit groepsoverzicht worden ook de methode gebonden toetsen bekeken. Leerlingen die ruim zijn gezakt of een D/E score hebben worden nader geanalyseerd. Dit alles staat beschreven in een handelingswijzer. In de cyclus hebben we tevens overleg over individuele leerlingen. In dit overleg zoomen we in op individuele leerlingen en bekijken we welke interventie eventueel past. We clusteren daar waar kan, we handelen individueel daar waar nodig. Het individueel handelen wordt genoteerd in een individueel handelingsplan.

Speerpunt 1 doel 2: Leerkrachten kunnen analyses maken van de opbrengsten

Jaarlijks wordt met alle leerkrachten in februari een opbrengstgesprek gevoerd en worden de resultaten van de CITO M toetsen van het leerlingvolgsysteem besproken. Het opbrengstgesprek wordt gevoerd met de directie, de intern begeleider en de leerkracht. Het doel van het

opbrengstgesprek is met elkaar delen hoe de ontwikkeling van een groep verloopt. Individuele leerlingen worden besproken wanneer de score van de toets naar boven of beneden toe opvalt.

Na de voorjaarsvakantie volgt dan een studiedag over de opbrengsten. In de ochtend is er een presentatie van de trendanalyse. Leerkrachten krijgen gedurende de dag de ruimte met elkaar in gesprek te gaan en de aanpak aan de hand van analyses van de CITO toetsen met elkaar te bespreken.

In juni zal vanaf 2017 ook een opbrengstgesprek met alle leerkrachten worden gevoerd na het afnemen van de CITO E toetsen.

In augustus zal de eerste studiedag net zoals eerdere jaren over de trendanalyse gaan. Leerkrachten krijgen tijdens deze dag de gelegenheid met elkaar de overdracht van hun leerlingen te bespreken. Tevens is er tijd om de groepsoverzichten bij de onderwijsplannen te maken.

Speerpunt 1 doel 3: De Bergse Zonnebloem biedt aan de leerlingen een veilige sociale leeromgeving

In het schooljaar 2013-2014 is een start gemaakt met het werken met Groepsplan Gedrag (Kees van Overveld). Alle leerkrachten hebben het boek Groepsplan Gedrag gekregen. Voor het schooljaar 2015-2016 hebben we als doel gesteld dat alle leerkrachten minimaal de basisvaardigheden beheersen zoals deze ten grondslag liggen aan het Groepsplan Gedrag op preventieniveau 1. Na 2016 beheerst 80% van de leraren de vaardigheden die ten grondslag aan preventieniveau 2 liggen. Alle leerkrachten hebben kennis van de theorie op preventieniveau 3.

Naast het inzetten van gedachtegoed van Kees van Overveld werkt de Bergse Zonnebloem met ZIEN!

ZIEN! is een expertsysteem dat de leerkracht helpt bij het bevorderen van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Er wordt gebruik gemaakt van zeven dimensies die informatie geven over de ondersteuningsbehoeften van de groep en/of individuele leerlingen. In september 2016 is een studiedag over ZIEN! geweest. Leerkrachten hebben inzicht gekregen hoe ZIEN! optimaal in te vullen. Naast het volgen van de studiedag hebben veertien leerkrachten een gesprek gehad met een expert van ZIEN! en de interne begeleiders van school. De leerkrachten hebben kennis opgedaan hoe de rapportage van ZIEN! te lezen met als doel om interventies voor een veilige sociale omgeving in te zetten voor de groep, groepjes of individuele leerlingen.

Het werkdocument voor Groepsplan Gedrag wordt door leerkrachten als een administratieve last gezien. Het gedachtegoed van Kees van Overveld wordt ingezet bij het neerzetten van de groep (norming, forming, storming fases). In navolging van de onderwijsplannen in het kader van de groepsplanloze basisschool zal in september 2017 het onderwijsplan gedrag aan het team worden gepresenteerd.

Speerpunt 2 doel 1: Optimaliseren van beleid motorische ontwikkeling van leerlingen

Op de Bergse Zonnebloem werken we al jaren met het zorgplan Motoriek voor de groepen 1-2. Vanaf de uitverhuizing (naar de Pijnackerstraat en later naar de Prinses Margrietlaan) in februari 2014 was er voor de leerlingen van groep 1-2 geen veilig en compleet speellokaal beschikbaar. Ook de gelegenheid voor buitenspelen was beperkt. We zagen hierdoor een enorme toename in het aantal kinderen dat Cesartherapie nodig had. In de groepen 4 zien we op dit moment meer leer-, gedrags- en werkhoudingsproblemen dan de jaren ervoor. We vermoeden hier een verband met de motorische ontwikkeling. Vanaf februari 2016 wordt er meerdere keren per week gegymd in het speellokaal en is er gelegenheid tot fietsen, steppen e.d. op het schoolplein. Dit zien we terug in de laatste screening waar minder kinderen uitvallen op motoriek. In de huidige groepen 3 hebben nog veel leerlingen moeite met de schrijfmotoriek. Komend schooljaar zal de eerst de helft van het speellokaal in gebruik genomen worden, vanwege een tekort aan lokalen. Vanaf februari ook de andere helft, waardoor er in het gebouw geen speellokaal meer beschikbaar is.

Speerpunt 2 doel 2: Thematisch spel door inrichten van hoeken voor de leerlingen van de groepen 3

De wens om meer betekenisvol te gaan werken met behulp van thema's in de groepen 3 is nog steeds groot. Het afgelopen schooljaar is dit door omstandigheden niet goed van de grond gekomen. Wel is er een start mee gemaakt en hebben de leerkrachten verkend op welke manier het thematisch spel ingezet kan worden. Hierover zijn leerkrachten en leerlingen erg enthousiast. Het biedt beide veel mogelijkheden om aan te sluiten qua niveau en beleving. Komend schooljaar zal bij de implementatie hiervan de begeleiding van Tessel van der Linden voortgezet worden.

Speerpunt 3 doel 1: ICT beleid ontwikkelen als ondersteuning bij het gepersonaliseerd leren

ICT staat op de Bergse Zonnebloem in de kinderschoenen. In het nieuwe schoolgebouw aan de Elektroweg zijn de randvoorwaarden van een uitgebreid WIFI netwerk gerealiseerd. In alle klaslokalen is een digitaal smartboard of een touchscreen tv aanwezig. In alle klassen staan twee vaste computers voor de leerlingen. In de gangen van de nieuwbouw staan een 8-tal computers. Er zijn 16 laptops voor alle leerlingen. De Bergse Zonnebloem heeft tot januari 2016 geen ICT-coördinator in huis. Er is geen ICT-beleidsplan aanwezig.

Bij de start van het schooljaar 2016-2017 zijn twee ICT coördinatoren benoemd in de LB functie. Eén coördinator is belast met het technische deel rondom ICT. De tweede coördinator heeft als opdracht leiding te geven aan het schrijven van een beleidsplan ICT. De expertgroep ICT is opgericht.

Op advies van de twee coördinatoren is de Bergse Zonnebloem een contract aangegaan met Gynzy iPad. De groepen 4 en 5 doen mee aan het traject. Alle leerlingen uit deze groepen krijgen een iPad tot hun beschikking. Tot de kerstvakantie zijn er een aantal belemmeringen geweest om goed aan de slag te gaan met de iPads. Begin februari heeft er een herstart training plaatsgevonden. De iPads worden ingezet als middel ter ondersteuning bij een aantal lessen. Niet alle verwerking van de lesstof wordt op de iPad gemaakt. Werkboeken en schriften worden gebruikt naast de iPad. Aan het einde van schooljaar 2016/2017 wordt het werken met de iPads geëvalueerd en wordt besloten of deze ook aangeschaft zullen worden voor de groepen 6 t/m 8.

De ICT coördinator die als opdracht heeft sturing te geven aan het schrijven van het beleidsplan ICT is per februari vertrokken naar een andere school. De leden van de expertgroep nemen de opdracht gezamenlijk over. Afgesproken wordt dat het beleidsplan in het schooljaar 2017-2018 wordt afgerond.

Speerpunt 4 doel 1: Passend onderwijs

Alle leerlingen dienen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en hun mogelijkheden. Dit heet passend onderwijs. Deze vorm van onderwijs zorgt ervoor dat elk kind het beste uit zichzelf haalt. Scholen bieden daarom extra hulp aan leerlingen die dit nodig hebben, zoals kinderen met leer- of gedragsproblemen.

Met passend onderwijs wil de overheid bereiken dat:

- alle kinderen een passende plek in het onderwijs krijgen
- een kind naar een gewone school gaat als dat kan
- een kind naar het speciaal onderwijs gaat als intensieve begeleiding nodig is
- scholen de mogelijkheden hebben voor ondersteuning op maat
- de mogelijkheden en de onderwijsbehoefte van het kind bepalend zijn, niet de beperkingen

- kinderen niet meer langdurig thuis komen te zitten

Scholen moeten in ieder geval de basisondersteuning bieden. Dit is de ondersteuning die alle scholen in een regio bieden. Bijvoorbeeld hulp voor leerlingen met dyslexie. Naast de basisondersteuning bieden scholen extra begeleiding aan leerlingen. Bijvoorbeeld aan leerlingen met een gedragsstoornis. Een persoonlijk ontwikkelingsperspectief draagt bij aan de kwaliteit van deze begeleiding.

Alle samenwerkende gewone scholen in een regio bieden dezelfde basisondersteuning. De scholen bepalen samen wat er onder de basisondersteuning valt. Bijvoorbeeld: hulp voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie, programma's gericht op (het voorkomen van) gedragsproblemen of een richtlijn voor medische handelingen. Naast de basisondersteuning bieden sommige scholen extra begeleiding aan leerlingen. Bijvoorbeeld een speciale klas voor leerlingen met een gedragsstoornis. Of trainingen in sociale vaardigheden. Meestal bieden één of een paar scholen binnen een regio deze speciale begeleiding aan. Hierbij werken ze soms samen met instellingen voor jeugdzorg en jeugdhulp. De school geeft in het schoolondersteuningsprofiel aan welke extra begeleiding zij kan geven.

Voor alle leerlingen die naast basisondersteuning ook extra ondersteuning krijgen, maakt de school een ontwikkelingsperspectief. In dit perspectief beschrijft de school de onderwijsdoelen voor die leerling. Welk niveau wordt nagestreefd? En wat gaat de leerling doen na de opleiding? Ook staat erin welke extra begeleiding de school biedt. De school overlegt met de ouder over de invulling van het perspectief.

De Bergse Zonnebloem heeft in het schoolondersteuningsprofiel omschreven welke ondersteuning wij bieden. We hebben in de wijk afspraken over de basisondersteuning en het versterken daarvan. Zo is er dit jaar in samenwerkingsverband schooljaar 2016-2017 aandacht geweest voor het rekenonderwijs en dan met name de aanpak van ernstige rekenproblemen. Scholen hebben gelegenheid gehad om hun kennis te vergroten en scholen hebben specifiek een hulpvraag kunnen formuleren. Een aantal leerkrachten heeft een interne cursus gevolgd, verzorgd door Rieneke Smith. De Bergse Zonnebloem heeft een protocol rekenen. Rekendeskundige Riekene Smith heeft De Bergse Zonnebloem advies gegeven met betrekking tot dit protocol en er is gesproken over hoe dit protocol een plek kan hebben in het dagdagelijkse handelen van leerkrachten en de school.

2.3. Doelen

2.3.1. Doelen bij speerpunt 1: Werken met onderwijsplannen

Doelen	Indicatoren	Activiteiten	Monitoring/borging
<p><i>Doel 1 bij speerpunt 1</i> Het onderwijsprogramma van de Bergse Zonnebloem biedt aan alle leerlingen het onderwijs dat hun past. Leerkrachten differentiëren daar waar nodig.</p>	<p>We werken opbrengstgericht middels onderwijsplannen. Daar staat een onderwijsprogramma omschreven per arrangement. De schoolambitie staat beschreven. Zo nodig zal een interventie in gang worden gezet om de opbrengsten te behalen.</p>	<p>Het schoolaanbod start met convergente differentiatie. De groep werkt aan één set doelen. De aanpak is gedifferentieerd (basis, intensief en verrijkend). Wanneer nodig wordt een meer divergent aanbod gerealiseerd (verdergaande verrijking of intensivering). Dat kan individueel zijn of op groepsniveau. Leerlingen kunnen dan de leerlijn versneld of vertraagd doorlopen.</p>	<p>Directie, interne begeleiders, monitoren middels bezoeken in de klas en gesprekken met leerkrachten</p>
Evaluatie febr/maart 2017			
<p><i>Doel 2 bij speerpunt 1</i> Leerkrachten kunnen analyses maken van de opbrengsten. In een gesprek met directie en IB kunnen leerkrachten verwoorden hoe zij onderwijsplannen gaan inzetten en waar eventueel een interventie nodig is.</p>	<p>Directie, interne begeleiders en leerkrachten weten hoe het met de ontwikkeling van leerlingen gaat op groepsniveau en individueel niveau op basis van de CITO M en E toetsen van het leerlingvolgsysteem</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Twee keer per jaar worden opbrengstgesprekken gevoerd 2. twee keer per jaar wordt in teamverband de trendanalyses besproken 3. Twee keer per jaar gaan de leerkrachten met elkaar in gesprek over de opbrengsten en mogelijke interventies 	<p>Directie, interne begeleiders, Leerkracht door middel van het voeren van opbrengstgesprekken en het houden van studiedagen.</p>

<p><i>Doel 3 bij speerpunt 1</i> Het onderwijsprogramma van de Bergse Zonnebloem biedt aan de leerlingen een veilige sociale leeromgeving. We volgen onze leerlingen met het volgsysteem ZIEN. We stemmen ons handelen af (groeps- en individueel niveau).</p>	<p>Gedurende het schooljaar zorgen leerkrachten voor een veilige sociale leeromgeving voor de leerlingen in de groep. Leerlingen voelen zich gekend en erkent. We volgen de leerlingen via ons volgsysteem ZIEN. We hanteren een cyclus wat betreft invullen en analyseren gegevens ZIEN. We ontwikkelen kennis en vaardigheden om goed te kunnen analyseren en vervolgens passend te kunnen handelen op groeps- en individueel niveau.</p>	<p>Traject ingezet in het schooljaar 2016-2017 wordt gecontunueerd. Leerkrachten krijgen een gesprek met met Alice Methorst van ZIEN! We werken met een onderwijsplan gedrag. Deze is in februari 2018 klaar.</p>	<p>Interne begeleiders, leerkrachten en expert door middel van het voeren van gesprekken</p>
<p>Evaluatie febr/maart 2017</p>			

2.3.2. Doelen bij speerpunt 2: Optimaliseren van beleid motorische ontwikkeling van leerlingen

Doelen	Indicatoren	Activiteiten	Monitoring/borging
<p><i>Doel 1 bij speerpunt 2</i> 95% van de leerlingen in de leeftijd van 4,5 jaar scoort voldoende op de Rotterdamse kleuterscreening motoriek.</p>	<p>Motorisch jaarplan groep 1/2 wordt nageleefd door groepsleerkrachten en vakleerkrachten. Minimaal twee keer per week is een (vervangend) speellokaal in de nabijheid van de school beschikbaar om bewegingslessen op maat aan te bieden. Een verbeteringsplan op het gebied van de (schrijf) motorische ontwikkeling is beschikbaar.</p>	<p>Toepassen motorisch jaarplan gr 1/2 door groepsleerkrachten en de vakleerkracht. Er wordt een plan gemaakt voor het verbeteren van de schrijfmotoriek en starten met uitvoeren hiervan. Tweejaarlijks screenen van de motoriek van de leerlingen in groep 1-2 en doorverwijzen naar Cesartherapie. In samenspraak met PPO wordt een verbeterplan m.b.t. de schrijfmotoriek uitgevoerd in de groepen 1 t/m 3.</p>	<p>Leerkrachten doen de 1^e screening. Intern begeleider en expert PPO doen 2^e screening bij leerlingen die uitvallen op motorisch gebied. bouwcoördinatoren, vakleerkracht en IB.</p>

		Vroegtijdig signaleren van motorische achterstanden. Kennisverbreding op het gebied van de motoriek tijdens bouwvergadering door externe specialist.	
Evaluatie febr/maart 2017			
<i>Doel 2 bij speerpunt 2</i> Leerlingen in groep 3 werken betekenisvol aan vaardigheden als rekenen, taal en schrijven in realistische situaties	Thematisch spel zorgt voor betekenisvol onderwijs in de groepen 3. Meer gemotiveerde leerlingen die ruimte krijgen op eigen wijze zich verder te ontwikkelen. Leerkrachten kunnen aansluiten bij de belevingswereld van leerlingen groep 3 en betekenisvolle hoeken inrichten met de kinderen	Bij één op de drie thema's uit de leesmethode worden minimaal 2 hoeken uitgewerkt, waarin lezen, schrijven, rekenen en motoriek aan bod komen. Veel ruimte voor bewegen en motoriek, passend bij de behoefte van de leerlingen. Begeleiding van de leerkrachten op thematisch werken door Tessel van der Linden en IB/ bouwcoördinator	Leerkrachten documenteren per thema welke hoeken worden ingezet.
Evaluatie febr/maart 2017			

2.3.3. Doelen bij speerpunt 3: ICT beleid ontwikkelen als ondersteuning bij het gepersonaliseerd leren

Doelen	Indicatoren	Activiteiten	Monitoring/borging
Doel 1 bij speerpunt 3 ICT beleidsplan is geschreven in januari 2018.	ICT middelen zoals iPads worden ingezet bij het gepersonaliseerd leren. De Bergse Zonnebloem heeft een beleidsplan ICT waarin gepersonaliseerd leren is opgenomen.	Expertgroep schrijft ICT beleidsplan.	Expertgroep ICT/techniek /21 century skills
Evaluatie febr/maart 2017			

2.3.4. Doelen bij speerpunt 4: Passend onderwijs

Doelen	Indicatoren	Activiteiten	Monitoring/borging
Leerlingen met een stagnerende rekenenontwikkeling (D/E scores) worden tijdig gesignaleerd en op passende wijze hulp geboden.	Protocol rekenen wordt actief gebruikt. Leerkrachten kennen de inhoud van het protocol rekenen en kunnen volgens het protocol handelen. Leerkrachten kunnen een handelingsplan rekenen maken.	Tijdens de 1 ^e zorgvergadering in september 2017 wordt het protocol rekenen besproken. Er komt een onderzoek of in het functiehuis behoefte is aan de LB functie rekenspecialist.	Leerkrachten en IB bespreken D/E leerlingen tijdens de leerlingbespreking (2x per jaar). Handelingsplan in Parnassys.

3. Thema 3: Leren met de beste leraren

De kwaliteit van onze leraren is bepalend voor de waarde die scholen hebben in het maximale uit ieder kind te halen. Goed onderwijs vraagt veel van de professionaliteit van de leraar. Bevlogen en betrokken leraren ontwikkelen zich voortdurend, delen elkaars kennis en deskundigheid en bouwen aan specialismen. Onze leraren kunnen eigen lessen ontwerpen en arrangeren en zijn daar trots op. Samen beter worden in een lerende organisatie is ons doel. Deze verbetercultuur blijkt uit samenwerking tussen scholen en (teams van) leraren. Er wordt tijd gereserveerd voor intervisie en ontwikkeling, praktijkgericht onderzoek en netwerkvorming binnen en buiten de school. Onze leraren bereiden samen lessen voor en bespreken met elkaar het resultaat. De grote verscheidenheid aan BOOR-scholen biedt leraren de mogelijkheid om zich voortdurend op andere plekken verder te ontwikkelen. Deze mobiliteit wordt gestimuleerd.

3.1. Koers

Speerpunt 1: Leerkrachten krijgen door middel van gesprekken na aanleiding van klassenbezoeken ruimte om zich te ontwikkelen tot de beste leerkrachten

3.2. Stand van zaken

Speerpunt 1 doel 1: Alle leerkrachten zijn zich bewust van hun sterke en nog te ontwikkelen leerkrachtvaardigheden

De Bergse Zonnebloem heeft een enthousiast team van leerkrachten. Al meer dan 8 jaar heeft het team niet in één gebouw met elkaar gewerkt. Sinds 1 maart 2016 is het team eindelijk in één schoolgebouw gehuisvest. In de schooljaren 2015-2016 en 2016-2017 is geïnvesteerd in de didactische en pedagogische kwaliteit van het team. Leerkrachten die zwak presteerden zijn intensief begeleid. Daarnaast is ingezet om de kwaliteit van het team te versterken door doelgericht te werken aan het vergroten van expertise van de leerkrachten door het gebruiken van een gemeenschappelijke taal. Daartoe is in september 2015 de studiedag 'Kunst en wetenschap van het lesgeven' georganiseerd.

We begroeten ieder schooljaar nieuwe leerkrachten omdat de school groeit. Van een team met een enkele mannelijke collega groeien wij naar een team dat bestaat uit 9 mannen en 21 vrouwen. Deze mix wordt toegejuicht!

Speerpunt 1 doel 2: Het MT plus team is vaardig in het coachen van leerkrachten

Van het MT plus team (directie, interne begeleiders, bouwcoördinatoren en daltoncoördinatoren) heeft een viertal in het schooljaar de training flitsbezoeken van Bazalt gedaan. Het MT plus team wil zich ontwikkelen in het coachen van leerkrachten. Hiertoe zal het team in januari 2018 een training volgen 'Coachen op de werkvloer'.

Speerpunt 1 doel 3: Kwaliteit van de individuele leerkracht is in beeld

De Bergse Zonnebloem hanteert een gesprekkencyclus. Leerkrachten krijgen ieder schooljaar een functioneringsgesprek, een keer in de twee jaar krijgt de leerkracht een ontwikkel-beoordelingsgesprek. In het schooljaar 2017-2018 wordt een nieuw formulier ontwikkeld voor de verslaglegging van het ontwikkel-beoordelingsgesprek.

3.2.1. Doelen bij speerpunt 1: Leerkrachten krijgen door middel van gesprekken na aanleiding van klassenbezoeken ruimte om zich te ontwikkelen tot de beste leerkracht

Doelen	Indicatoren	Activiteiten	Monitoring/borging
<i>Doel 1 bij speerpunt 1</i> Alle leerkrachten zijn zich bewust van hun sterke en nog te ontwikkelen leerkrachtvaardigheden en laten persoonlijke groei zien.	Leerkrachten ontwikkelen hun leerkrachtvaardigheden doordat zij na een klassenconsultatie in gesprek gaan met de consultant. Tijdens het gesprek wordt gereflecteerd op de getoonde les. Leerkrachten kunnen na een collegiale visitatie feedback geven en/of ontvangen van een collega. Elke leerkracht heeft een POP met daarin beschreven de te ontwikkelen vaardigheden.	Directie, interne begeleiders, bouwcoördinatoren, daltoncoördinatoren leggen (flits) bezoeken af in alle groepen en stellen een reflectieve vraag aan de leerkracht en gaan hierover in gesprek. Leerkrachten gaan bij elkaar in de klas en kijken naar aanleiding van de doelen uit hun POP (collegiale intervisie).	Directie en daltoncoördinatoren ontvangen POP van de leerkrachten.
Evaluatie febr/maart 2017			

<i>Doel 2 bij speerpunt 1</i> Het MT plus team is vaardig in het coachen van leerkrachten.	Het MT plus team kan leerkrachten coachen bij hun ontwikkeling.	Het MT plus team volgt een training coachen op de werkvloer (januari 2018)	Directie, interne begeleiders, bouwcoördinatoren, daltoncoördinatoren
Evaluatie febr/maart 2017			
<i>Doel 3 bij speerpunt 1</i> Kwaliteit van de individuele leerkracht is in beeld.	Gesprekkencyclus: Elk teamlid krijgt de gesprekken uit de gesprekkencyclus. Expertise van leerkrachten kan worden ingezet.	Continuering gesprekkencyclus. Leerkrachten worden begeleid, indien nodig, om tot de 'beste leerkrachten' te behoren.	Directie voert met alle teamleden de verschillende gesprekken horend bij de cyclus. Er is verslaglegging van de gesprekken.
Evaluatie febr/maart 2017			

4. Thema 4: Leren in de samenleving

De leerlingen zijn verbonden met het gezin, de wijk en de stad. Zij leren om te gaan met vrijheden en voelen zich in toenemende mate verantwoordelijk voor hun omgeving. Wij voelen ons mede verantwoordelijk voor de wijze waarop ze opgroeien, leren en volwassen worden. School en ouders zijn samen verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de leerling. Contact tussen ouders en leraren is de sleutel voor een succesvol educatief partnerschap. Het wederzijdse contact is gebaseerd op kennis van elkaars omstandigheden en respect voor elkaars levensbeschouwing of religie.

Onze scholen realiseren een klimaat waarin kinderen elkaar leren kennen, begrijpen en waarderen op basis van respect en vertrouwen. Met alle leerlingen en ouders delen we de waarden van waaruit wij werken. Het openbare karakter van ons onderwijs betekent dat we gericht aandacht besteden aan burgerschap in relatie tot onze samenleving en dat alle scholen duidelijk deel uit maken van hun omgeving. Het zelfbewustzijn, cultureel bewustzijn, het belang van gezonde voeding en de identiteitsontwikkeling van leerlingen zijn geïntegreerde onderdelen van ons onderwijs. Rotterdam is daarbij onze inspiratiebron en vindplaats.

4.1. Koers

Speerpunt 1: Sociale veiligheid

Speerpunt 2: De Bergse Zonnebloem is een school waar leerlingen zich gekend, herkent en veilig voelen

4.2. Stand van zaken

Voor de Arbo omstandigheden in school is er in op de **oude locaties (PML en HGS)** een RI&E (risico analyse) en quick scan (leerkracht vragenlijst) afgenomen. Op basis van de knelpunten is er een **Plan van aanpak** (november 2015) gemaakt om problemen op te lossen. Het 'Plan van aanpak' is goedgekeurd door de Arbo. Maart 2016 hebben de medewerker veiligheid en de directie een vertaling van het plan gemaakt naar de locatie Elektroweg. Punten die moeten worden bijgesteld voor de locatie Elektroweg zijn in september 2016 op orde.

4.2.1. Doelen bij speerpunt 1: Sociale veiligheid

Doelen	Indicatoren	Activiteiten	Monitoring/borging
Doel 1 bij speerpunt 1 De Bergse Zonnebloem heeft een veiligheidsplan dat actueel is.	Eind september 2016 is het SVP (sociale veiligheidsplan) besproken en vastgesteld in het team en in de <u>personeelsgeleding</u> van de MR. Het SVP is in oktober 2016 ingediend bij de bovenschools directeur.	In september 2017 wordt het veiligheidsplan geactualiseerd.	Directie, coördinator veiligheid
Evaluatie febr/maart 2017			

4.2.2. Doelen bij speerpunt 2: De Bergse Zonnebloem is een school waar leerlingen zich gekend, herkent en zich veilig voelen

Doelen	Indicatoren	Activiteiten	Monitoring/borging
Leerlingen voelen zich gekend, herkent en veilig op school.	Leerlingen gaan met plezier naar school. De leerkracht draagt zorg voor een veilig klimaat in de klas. Het team draagt zorg zorgt voor een veilig klimaat in school.	Het team van de Bergse Zonnebloem krijgt een tweedaagse training over werken met 'rots en water'.	Team Bergse Zonnebloem
Evaluatie febr/maart 2017			

5. Thema 5: Leren in een professionele cultuur

In een lerende organisatie die gericht is op een duurzame verbetering van de onderwijsleerprocessen is persoonlijk leiderschap in alle lagen essentieel. Het begint bij de leerling in zijn groep die zicht heeft op zijn eigen doelen en mogelijkheden en verantwoordelijkheid neemt voor het eigen leren en dat van medeleerlingen. De leraar is eigenaar van zijn eigen professionele ontwikkeling en maakt deel uit van een professionele leergemeenschap waarin het onderwijs steeds onderzocht en verbeterd wordt. Schoolleiders geven leiding aan het leren van teams en secties en zorgen voor een cultuur waarin continu verbeteren de norm is. Scholen leren van elkaar, binnen BOOR en ook daarbuiten. We hanteren hoge verwachtingen, werken planmatig en formuleren (tussen)doelen op basis van data voor de organisatie, de school, het team en onszelf en spreken elkaar aan op de inspanningen om deze doelen te bereiken.

5.1. Koers

Speerpunt 1: De daltonlicentie wordt in november 2017 met 5 jaar verlengd

Speerpunt 2: Leerkrachten zorgen dat leerlingen eigenaar worden van hun eigen leerproces

Speerpunt 3: Eigenaarschap van leerkrachten vergroten bij schoolontwikkelingen

5.2. Stand van zaken

Speerpunt 1: De daltonlicentie wordt in november 2017 met 5 jaar verlengd

In de voorgaande jaren werd expertise de school binnen gehaald op het gebied van daltonontwikkeling voor het team. Inmiddels hebben de daltoncoördinatoren zichzelf zodanig ontwikkeld, dat zij zelf in staat zijn om de daltonontwikkelingen over te brengen naar het team. De directie heeft de opleiding voor dalton leidinggevend in mei 2017 afgerond en heeft regelmatig intervisie met andere collega daltondirecteuren. Afgelopen jaren is er veel geïnvesteerd in de verkenning van de term 'eigenaarschap' en heeft het team met elkaar een plan ontwikkeld voor het keuzewerk (vanaf nu genoemd als 'eigen leerwerk') voor de leerlingen, waarbij de eigen verantwoordelijkheid en inbreng van het kind groot is. Tevens is er vanaf schooljaar 2015-2016 een daltoncoördinator voor de onderbouw in LB-functie bijgekomen om de doorgaande lijn van de gehele school goed in kaart te kunnen brengen en om de juiste expertise en begeleiding te kunnen bieden aan het team. Nieuwe groepsleerkrachten in vaste dienst op de Bergse Zonnebloem zijn verplicht om binnen 3 jaar het daltoncertificaat voor

leerkrachten te halen. In november 2017 krijgt de Bergse Zonnebloem een visitatie van de Nationale daltonvereniging voor het verkrijgen van een verlenging van de licentie om het predikaat Dalton te mogen voeren.

Speerpunt 2: Leerlingen zijn eigenaar van hun eigen leerwerk

Het eigen leerwerk van leerlingen staat sinds vorig jaar prominent op de kaart. Op de studiedag in oktober 2016 is besloten dat het eigen leerwerk plaats vindt in de groepen 5, 6, 7 en 8. In de overige groepen werken de leerlingen met keuzekasten. Bij de leerlingen uit de groepen 1-4 is het werk in de keuzekast gericht op meervoudige intelligentie. Voor de groepen 1-4 zijn er extra uitdagende materialen aangeschaft voor de keuzekasten.

Het werk dat de leerlingen maken wordt bewaard in een portfolio. De leerling leert te reflecteren op het proces en het resultaat van het keuzewerk en het eigen leerwerk. Vanaf groep 5 worden leerlingen uitgenodigd aanwezig te zijn bij het rapportgesprek. Tijdens dit gesprek vertelt de leerling aan de hand van het rapport en het portfolio aan de ouder hoe het gaat met zijn ontwikkeling.

Speerpunt 3: Eigenaarschap van leerkrachten vergroten bij schoolontwikkelingen

In de evaluatie over het schooljaar 2014-2015 is door het team van de Bergse Zonnebloem aangegeven dat vergaderingen en studiedagen effectiever kunnen worden georganiseerd, rekening houdend met verschillen tussen teamleden. In maart 2015 hebben alle teamleden een bijdrage geleverd aan het schrijven van het schooljaarplan 2015-2016. Het schooljaarplan 2015-2016 beschrijft de eerste aanzet voor het meer invloed en ruimte geven aan individuele teamleden en het team in haar geheel. Tijdens studiedagen en vergadermomenten zijn teamleden betrokken en nemen verantwoordelijkheid om het beleid dat met elkaar is geformuleerd vorm te geven. In de klas is zichtbaar waar tijdens studiemomenten over is gesproken. Leerlingen profiteren van deze ontwikkeling.

Bij de start van het schooljaar 2016-2017 zijn vier expertgroepen opgericht: expertgroep taal- en leesonderwijs, ICT/techniek expertgroep, expertgroep dalton en de expertgroep meer- en hoogbegaafdheid. De expertgroepen zijn alle vier actief bezig. Tijdens de evaluatie in maart 2017 geven alle leerkrachten aan dat het belang van werken met expertgroepen groot is. Men voelt zich meer betrokken bij ontwikkelingen op school. De leerkracht ervaart dat hij meer invloed heeft op processen.

Stand van zaken per expertgroep:

Expertgroep taal- en leesonderwijs: Taal en leesonderwijs staat op de agenda. Bibliotheek op school wordt ingezet voor het bevorderen van leesplezier van de leerlingen.

ICT/techniek expertgroep: De expertgroep is gestart met twee coördinatoren. De coördinator onderwijsinhoudelijk is halverwege het jaar vertrokken in verband met nieuwe baan op een andere school. Het schrijven van het beleidsplan ICT heeft vertraging opgelopen. Leden van de groepen pakken de draad op. Voor het komend jaar wordt geen nieuwe coördinator aangesteld. Leden nemen samen de taak op om beleidsplan te schrijven. Link naar techniek en 21 century skills.

Daltonexpertgroep: Bijzonder actieve werkgroep. Er zijn diverse proeftuintjes met succes uitgezet. Er zijn wee studiedagen georganiseerd. Studiedagen in het teken van de visitatie van de daltonvisitatiecommissie november 2017.

Meer- en hoogbegaafden expertgroep: Pittige plustorens zijn aangeschaft. Afspraken teambreed hoe tde pittige plustorens in te zetten. Beleidsplan wordt geschreven. Coördinator werkt samen met de intern begeleider aan het beleidsplan. Leden van de werkgroep lezen mee. Eerste concept van het beleidsplan wordt in juni 2017 verwacht. In september zal conceptbeleidsplan leidraad worden voor het handelen van leerkrachten. Gedurende het schooljaar 2017-2018 zal het beleidsplan verder worden uitgewerkt.

Voortgang werken met expertgroepen:

Unaniem wordt besloten volgend jaar het werken met expertgroepen voort te zetten. De expertgroep dalton en de expertgroep meer- en hoogbegaafdheid gaan verder. De ICT expertgroep wordt verbreed met het onderwerp techniek en de '21 century skills'. De expertgroep taal en leesonderwijs gaat verder als een commissie met twee coördinatoren voor de onderbouw en voor de midden/bovenbouw. Daarvoor in de plaats komt dan de expertgroep cultuureducatie.

5.3. Doelen

5.3.1. Doelen bij speerpunt 1: De daltonlicentie wordt in november 2017 met 5 jaar

Doelen	Indicatoren	Activiteiten	Monitoring/borging
<i>Doel 1 bij speerpunt 1</i> De daltonlicentie wordt in november 2017 met 5 jaar verlengd.	Het team heeft kennis over het daltongroeiboek en het daltonbeleidsplan. In de klassen is het beleid beschreven in het daltongroeiboek en het dalton	1. De directie schrijft het daltonbeleidsplan met input van daltoncoördinatoren en leerkrachten. 2. Daltoncoördinatoren schrijven het	Daltoncoördinatoren geven samen met de daltonwerkgroep de

	<p>beleidsplan zichtbaar in het handelen van leerkrachten en leerlingen. Daltoncoördinatoren en de directie leggen klassenbezoeken af. Leerkrachten kijken bij elkaar in de klas.</p>	<p>daltongroeiboek met input van directie en leerkrachten</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Studiedag september 2017 presentatie van het daltongroeiboek en daltonbeleidsplan aan het team. 4. Daltoncoördinatoren voeren in samenspraak met directie klassenconsultaties inclusief nagesprekken 5. Leerkrachten komen bij elkaar in de klas met een gerichte kijkvraag 	<p>verantwoordelijkheid aan de groepsleerkrachten om de afgesproken daltonwerkwijze uit te voeren in de school.</p>
<p>Evaluatie september 2017: Het daltonbeleidsplan, het daltongroeiboek en het visitatieverslag zijn geschreven en zijn eind september naar de leden van de visitatiecommissie gestuurd.</p>			

5.3.2. Doelen bij speerpunt 2: Leerkrachten zorgen dat leerlingen eigenaar worden van hun eigen leerproces

Doelen	Indicatoren	Activiteiten	Monitoring/borging
<p><i>Doel 1 bij speerpunt 2</i> Leerlingen zijn eigenaar van hun eigen leerwerk.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. De leerlingen doen kennis op en ontdekken hierbij hun eigen talenten en vaardigheden. 2. De leerling leert te reflecteren op het proces en het resultaat van het eigen leerwerk. 3. Het eigen leerwerk van de leerlingen is vastgelegd en wordt in een portfolio bewaard. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Leerwerk van leerlingen wordt vastgelegd middels een portfolio 2. Portfolio voldoet aan vooraf vastgestelde eisen passend bij de persoonlijke ontwikkeling van het kind 3. De leerkracht bespreekt het portfolio met de leerling. 4. Portfolio wordt bij het rapport gevoegd en besproken met ouders. 5. Vanaf groep 5 zijn leerlingen bij het rapportgesprek en vertellen zij over de eigen ontwikkeling aan de hand van het 	<p>Leerkrachten monitoren dat leerlingen hun portfolio op orde hebben. De daltoncoördinatoren sturen aan waar nodig.</p>

		rapport en het portfolio	
Evaluatie febr/maart 2017			

5.3.3. Doelen bij speerpunt 3: Eigenaarschap van leerkrachten vergroten bij schoolontwikkelingen

Doelen	Indicatoren	Activiteiten	Monitoring/borging
<p><i>Doel 1. bij speerpunt 3</i> Alle leerkrachten hebben zeggenschap over de ontwikkelingen en vernieuwingen die gaande zijn op de Bergse Zonnebloem.</p>	<p>Leerkrachten hebben zitting in een van de expertgroepen. Bij de start van het schooljaar zijn doelen beschreven. De leden van de expertgroep zijn verantwoordelijk voor het behalen van de doelen.</p>	<p>We gaan verder met de ondergenoemde expertgroepen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kunst en cultuureducatie expertgroep 2. ICT/techniek expertgroep 3. Daltonexpertgroep 4. Meer- en hoogbegaafden expertgroep <p>Start van het schooljaar zijn de doelen in samenspraak met de directie vastgesteld. Twee evaluaties (dec en april). Input voor schoolplan 2018-2019 wordt aangeleverd in maart 2018.</p>	<p>Directie, coördinatoren expertgroepen, interne begeleiders, leerkrachten evalueren twee keer per jaar of op koers wordt gelopen.</p>
Evaluatie febr/maart 2017			

6. Leren Loont!

De gemeente Rotterdam stelt financiële middelen beschikbaar in de periode 2015-2018 om het Rotterdamse onderwijs te ondersteunen in het realiseren van de ambities van het Rotterdamse Onderwijsbeleid, zoals deze zijn vastgelegd in Leren Loont!. Subsidie wordt verstrekt voor het behalen van hogere onderwijsresultaten en het verbeteren van onderwijskwaliteit. Voor de aanvraag beschrijft de school de doelen in het jaarplan en voor de verantwoording evalueert de school de doelen uit het jaarplan. De school zet op de volgende doelen uit het jaarplan Leren Loont! schoolontwikkelingsbudget (SOB) in om de onderwijskwaliteit te verbeteren:

Paragraaf doel + activiteit of personele inzet	Begroting (aanvraag)	Gerealiseerd (verantwoording)
Leren Loont!		
Leren voor de toekomst		
Doel 1 speerpunt 2 Kunstzinnige oriëntatie en lessen in de verlengde leertijd		
Bewegingsonderwijs groepen 3-8	€ 27.297	
Bewegingsonderwijs groepen 1-2	€ 6.660	
Muziek	€ 7.498	
Engels	€ 25.260	
Totaalbedrag lessen in de verlengde leertijd	€ 66.715	
Leren voor de toekomst		
Doel 2 speerpunt 1 Bibliotheek op school	€ 2.100	
Leren voor de toekomst		
Doel 1 speerpunt 3 De verbinding van de lessen in de verlengde leertijd maken met het basisprogramma van de Bergse Zonnebloem Vakdocenten van MaasZebra geven coaching aan	€ 2.400	

leerkrachten BZ		
Leren is maatwerk Doel 2 speerpunt 1 Werken met onderwijsplannen studiedag Zien begeleiding leerkrachten	Eigen middelen	
Leren is maatwerk Doel 1 speerpunt 2 Optimaliseren van beleid motorische ontwikkeling van leerlingen Begeleiding leerkrachten door Tessel van der Linde	Eigen middelen	
Leren met de beste leerkrachten <i>Doel 2 bij speerpunt 1</i> Het MT plus team is vaardig in het coachen van leerkrachten	Deels eigen middelen € 99	
Leren in de samenleving <i>Doel 1 Speerpunt 2</i> De Bergse Zonnebloem is een school waar leerlingen zich gekend, herkent en veilig voelen Teamtraining Rots en water	€ 3.000	
Totaal Leren Loont!	€ 74.316	
Schakelklas	n.v.t.	
Denken, Voelen, Doen	n.v.t.	
Conciërge	n.v.t.	
Ieder Kind Een Instrument (IKEI)	nee	
Lekker Fit!	nee	
Medewerker Brede School	nee	

